

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

MÜ'MİN GÜNAHTA ISRAR ETMEZ

Töve kapısı ve kalbin muhafazası

30 Ocak 2026 — Cuma

GİRİŞ

İnsan; yanlışla düşebilen, hata edebilen ve günah işleme potansiyeli taşıyan yükümlü/mükellef bir varlıktır. Bununla birlikte Allah Teâlâ insana yaşadığı müddetçe günahlarından töve edebilme hakkı bahşetmiştir.

Yüce Rabbimizin Kur'ân-ı Kerîm'de buyurduğu üzere:

ÂYET-İ KERÎME

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا تَوْبُوا إِلَى اللَّهِ تَوْبَةً نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُكَفِّرَ
عَنكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُم جَنَّاتٍ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ...

“Ey iman edenler! İçtenlikle ve kararlılık içinde Allah’a töve edin. Umulur ki rabbiniz kötülüklerinizi örter ve sizi altından ırmaklar akan cennetlerine koyar...”

(Tahrîm, 66/8)

Âyet-i kerîmenin bize anlattığına göre kul, samimi bir töve ile Rabbine yönelirse Allah da kuluna icâbet etmektedir.

Allah Resûlü de (s.a.s.) şöyle buyurmaktadır:

HADÎS-İ ŞERÎF

كُلُّ بَنِي آدَمَ خَطَّاءٌ، وَخَيْرُ الْخَطَّائِينَ التَّوَابُونَ

“Âdemoğlunun hepsi hata eder. Hata edenlerin en hayırlısı ise töve edenlerdir.”

(İbn Mâce, Zühd, 30)

Bu hadis-i şerif, bazı insanların günah işlemeyeceğini sanmanın veya buna inanmanın doğru olmadığını ifade etmektedir. Töve, Allah Teâlâ'nın, günah işleyen insanlara, işledikleri günahlardan kurtulmaları için tanıdığı bir imkândır. İnsan ne kadar çok günah işlerse işlesin

ümitsizliğe düşmemeli, Allah Teâlâ'nın ona tanıdığı bu imkândan yararlanmalıdır. İnanan insan Allah'tan ümit kesmez. Allah'ın rahmetinden ancak inanmayanlar ümit keserler.

Suyun kiri temizlediği gibi samimi tövbe de günahları temizler. Yeter ki insan işlediği günaha pişmanlık duyarak onu terk etmiş ve bir daha yapmamaya karar vermiş olsun. Allah Teâlâ'nın kullarına sonsuz merhamet ve şefkati vardır. Onların günahkâr olarak huzuruna gelmelerini istemez. Bunun için tövbe edip günahlardan arınmalarını ister.

A. TÖVBE: RABBE YÖNELİŞ

Yüce Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurmaktadır:

ÂYET - İ KERÎME

...وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

“...Ey müminler! Hepiniz Allâh'a tövbe edin, umulur ki kurtuluşa erersiniz!”

(Nûr, 24/31)

İnsanoğlu Allah Teâlâ'nın razı olmadığı hatalara ve yanlışlara düşebilen bir varlıktır. Nitekim insan günden korunmuş bir varlık değildir. Günden korunmuş olmayı ifade eden ismet sıfatı, insanlar arasında yalnızca peygamberlere has bir sıfattır.

Öyleyse günahlar karşısında esas olan hatalardan rücu ederek, tövbe etmektir. Bundandır ki Allah Resûlü (s.a.s.): “**Âdemoğlunun hepsi hata eder. Hata edenlerin en hayırlısı ise tövbe edenlerdir.**” buyurmuştur. (İbn Mâce, Zühed, 30)

Tövbe, kulun Rabbine yöneliştir. Tövbe, müminin nefsin ve ruhunu tezkiye eden, arındıran ve huzura kavuşturan bir nimettir. Bununla birlikte kul, tövbe nimetinden istifade etmez, günahında ısrar ederse Allah'ın rahmet kapılarını kendisi kapatmış olur.

Gerek inançsızlık gerekse işlenen günahlar insanı mânevî güzelliklerden feyz alamayacak şekilde nefsin ve şeytanın oyuncağı hâline getirebilmektedir. Bu durum kalbin akıl, basiret ve duygu yönlerini kaybederek mânâsızlaşmasına yol açmaktadır. Nihayet kalp işlenen günahların ağırlığı altında paslanma (*rayn*), sapma (*zeyğ*), hastalanma (*maraz*), katılık (*kasvet*), perdelenme (*gulf*), körleşme (*amâ*), mühürlenme (*hatm*), kilitlenme (*kuf*) gibi Kur'ân ve hadislerin haber verdiği bir dizi mânevî hastalığa maruz kalmaktadır. (Hadislerle İslam, 3/65)

B. GÜNAH KALBİ KARARTIR

Allah Resûlü (s.a.s.) bir hadis-i şerîflerinde şöyle buyurmuştur:

HADİS-İ ŞERİF

إِنَّ الْعَبْدَ إِذَا أَخْطَأَ خَطِيئَةً نُّكِتَتْ فِي قَلْبِهِ نُكْتَةٌ سَوْدَاءٌ فَإِذَا هُوَ نَزَعَ وَاسْتَغْفَرَ وَتَابَ سُقِلَ قَلْبُهُ وَإِنْ عَادَ زِيدَ فِيهَا حَتَّى تَعْلُوَ قَلْبُهُ وَهُوَ الرَّانُ الَّذِي ذَكَرَ اللَّهُ (كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ)

“Kul bir günah işlediği zaman kalbinde siyah bir nokta oluşur. Bundan vazgeçip tövbe ve istiğfar ettiği zaman kalbi parlatılır. Günaha devam ederse siyah nokta artırılır ve sonunda tüm kalbini kaplar. Allah'ın, Kitabı'nda 'Hayır hayır! Doğrusu onların kazanmakta oldukları, kalplerini paslandırmıştır.' (Mutaffifin, 83/14) diye anlattığı 'pas' işte budur.” (Tirmizî, Tefsîru'l-Kur'ân, 83)

Hadîs-i şerîfte, kulun günahlarda ısrar ettiğinde kalbinin paslanacağı beyan edilmektedir. Kalbin paslanması mecazi anlamda olup kulun hakikat karşısında körleşmesi, kalbinin ve vicdanının duyarsızlaşması anlamına gelmektedir. Bu durumdaki kişi “kalpleri katılaştıran” kimselerin durumuna düşmektedir.

Kur'ân-ı Kerîm'de İsrailoğulları'nın çölde geçirdikleri kırk yıl boyunca pek çok defa peygamberlere karşı ters tutum ve davranışlar sergiledikleri, Hz. Mûsâ'ya (a.s.) karşı gelip onunla çekiştikleri ve bu yüzden türlü şekillerde cezalandırıldıkları bizlere bildirilmiştir. Kendilerine verilen nice mucizelere rağmen günahıta ısrar etmeleri üzerine kalpleri katılaştırmıştır.

Yüce Rabbimiz onların bu durumunu bizlere şöyle anlatmaktadır:

ÂYET - İ KERÎME

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنْ مِنْ
الْجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ وَإِنْ مِنْهَا لَمَا يَشْقُقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاءُ
وَإِنْ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

“Bundan sonra kalpleriniz yine katılaştı; artık kalpleriniz taş gibi, hatta daha da katıdır. Taşın öylesi var ki ondan ırmaklar kaynar; öylesi de var ki çatlayıp bağrından su fışkırır; bazı taşlar da var ki Allah korkusuyla yuvarlanıp düşer. Allah, yapmakta olduklarınızdan habersiz değildir.” (Bakara, 2/74)

Âyet-i kerîmede İsrâiloğulları'nın nice ibretli olayların ardından ısrarla yine düşüncesiz, anlayışsız, bencil ve hoyrat kişiler haline geldikleri; taşlar bile genel planda Allah'ın kanunlarına uyup bereketli ve yararlı olabilirken, onların ilâhî buyruklar karşısında duyarsız kalıp isyan ettikleri, böylece hayırsız ve bereketsiz bir hayata saptıkları anlatılmaktadır. (Kur'an Yolu, 1/143-144)

C. KALBİ MUHAFAZA ETMEK

Allah Resûlü (s.a.s.), kalbin hastalıklarına karşı dikkat etmeleri hususunda Ashab-ı Kirâm'ı birçok defa uyarmıştır:

HADİS - İ ŞERİF

أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ
الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ.

“...Bilin ki! Vücutta öyle bir et parçası vardır ki o, iyi (doğru ve düzgün) olursa bütün vücut iyi (doğru ve düzgün) olur; o bozulursa bütün vücut bozulur. Bilin ki! O, kalptir.”

(Buhârî, İmân, 39)

Mümin bir kul kalbini muhafaza ederek esasen imanını muhafaza etmektedir. Kalbini günahlarla karartan insan ise duyarsızlaşır ve yaşayan ölüler gibi vicdanını katılaştırır. Bugün şahit olduğumuz zulümlerin temelinde de katılaştırmış vicdanların olduğunu görmekteyiz. Çocuklara acımasızca bomba yağdıracak kadar gaddar, zalim ve insafsız olan katiller, yalnızca

son iki yılda 71 binin üzerinde insanı katletmiş bulunmaktalar. 20 binden fazla çocuğu acımasızca öldüren bu basireti bağlanmış, kalpleri mühürlenmiş bedbahtlar karşısında ümmetin suskunluğu da acı bir gerçeği ortaya çıkarmaktadır.

Allâh Resûlü (s.a.s.) buyurmaktadır ki:

HADİS - İ ŞERİF

مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ وَتَرَاحِمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ، مَثَلُ الْجَسَدِ، إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ
عُضْوٌ، تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهْرِ وَالْحُمَى.

“Müminler, birbirlerini sevmeye, birbirlerine merhamet ve şefkat göstermeye, tıpkı bir organı rahatsızlandığında diğer organları da uykusuzluk ve yüksek ateşle bu acıyı paylaşan bir bedene benzer.” (Müslim, Birr, 66; Buhârî, Edeb, 27)

Mümin kalpler, zulüm gören kardeşlerinin dertleriyle dertlenmiyorsa bu durum vicdanların duyarsızlaştığını bizlere göstermektedir. Oysaki Allâh Resûlü (s.a.s.) İslâm kardeşliğini imân ile irtibatlandırarak kulun **kendisi için istediği bir şeyi mümin kardeşi için de istemedikçe (kâmil) iman etmiş olamayacağını** ifade etmiş ve müminlerin birbirlerine karşı kayıtsız kalmamaları gerektiğini bildirmiştir. (Tirmizî, Sıfatü'l-kıyâme, 59)

D. TÖVBE KAPISI AÇIKTIR

Günah bataklığına dalıp da vicdanını karartan kişi, kalbini ancak tövbe ve salih amel ile kurtarabilir. Günahlardan tövbe etme hususunda Peygamber Efendimiz (s.a.s.) nafile namazı tavsiye etmiştir:

HADİS - İ ŞERİF

مَا مِنْ عَبْدٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا فَيُحْسِنُ الطُّهُورَ ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّي رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِلَّا
غَفَرَ اللَّهُ لَهُ

“Günah işleyen bir müslüman abdest alıp iki rekât namaz kılarak Allah’tan bağışlanma dilerse Allah onu mutlaka affeder.” buyurmuş ve arkasından şu âyetleri okumuştur: (Ebû Dâvûd, Vitri, 26; İbn Hanbel, I/9)

ÂYET - İ KERÎME

وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ نَفْسَهُ ثُمَّ يَسْتَغْفِرِ اللَّهَ يَجِدِ اللَّهَ غَفُورًا رَحِيمًا

“Kim bir kötülük yapar veya nefesine zulmeder de sonra Allah’tan mağfiret dilerse, Allah’ı çok bağışlayıcı ve esirgeyici bulacaktır.” (Nisâ, 4/110)

ÂYET - İ KERÎME

وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا
لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرِ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ
يَعْلَمُونَ

“Onlar çirkin bir şey yaptıkları veya kendilerine kötülük ettikleri zaman Allah’ı hatırlarlar da hemen günahlarının bağışlanmasını dilerler. Zaten günahları Allah’tan başka kim bağışlayabilir ki? Onlar, yaptıklarında bile bile ısrar etmezler.” (Âl-i İmrân, 3/135)

Mümin kullar bir kötülük veya kendilerine zulmetme mânasında bir günah işlediklerinde hemen Allah’ı anar ve günahlarına tövbe ederler, yaptıklarında ısrar etmezler. Yarattığı insanın iyi hasletlerini ve zaafalarını çok iyi bilen Yüce Allah, şefkat ve merhametinin gereği olarak günahkâr bir mümini –büyük günah dahi işlese– müminlerin safından çıkarmadığı gibi, Allah’ın huzurunda hesap vereceğini düşünerek yaptığına pişman olan, tövbe ve istiğfar eden kimseyi de cennete girecek takvâ sahiplerinin safından ayırmamıştır. (Kur’ân Yolu, 1/674)

Buradan anlıyoruz ki Allah’a karşı gelmekten sakınırsak bağışlanacağımız gibi daha önce yaptığımız günahlarımız da silinip yok olacaktır. Öyleyse şu soruyu kendimize sormamız gerekmektedir: Acaba Allah’ın sınırlarını aşmaktan sakınıyor muyuz? Her müminin bu soruyu kendisine yönelterek nefis muhasebesi yapması elzemdir.

Bizler Rabbimiz Allah’a kul olduğumuzu söylerken ve ayette **“(müminlerin) yaptıkları (günahlarda) bile bile ısrar etmeyecekleri”** beyan edilmişken mümin kul nasıl olur da bile isteye zulmeder? Nasıl olur da kardeşinin sıkıntısına karşı duyarsız kalır? Nasıl olur da kardeşinin hakkını bile isteye tüketir? Nasıl olur da rüşvet, iltimas vb. yöntemlerle kardeşinin hakkını gasb edebilir?

E. KULLUK HAYATIN TAMAMINDADIR

Oysa Yüce Rabbimiz Kur'an-ı Kerim'de bile isteye insanların mallarını haksız yolla yemeyi haram kılmıştır:

ÂYET - İ KERÎME

وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا
فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ

“Mallarınızı aranızda haksızlıkla yemeyin. Bile bile, günaha saparak, insanların mallarından bir kısmını yemeniz için onun bir parçasını yetkililere aktarmayın.”

(Bakara, 2/188)

Öyleyse bizler müslümanlar olarak, İslâm ahlakını yalnızca namazımıza, orucumuza değil aynı zamanda aile hayatımıza, toplumsal ilişkilerimize, iş hayatımıza hâsılı tüm yaşamımıza yansıtmalıyız. Unutmamalıyız ki yaptığımız hatalar her ne olursa olsun her dâim mümin için tövbe kapısı açıktır.

SONUÇ

ÂYET - İ KERÎME

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ
اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

“De ki (Allah şöyle buyuruyor): ‘Ey kendi aleyhlerine olarak günahıta haddi aşan kullarım! Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin. Allah (dilerse) bütün günahları bağışlar; doğrusu O çok bağışlayıcı, çok merhametlidir.’” (Zümer, 39/53)

Ramazan ayının habercisi, Yüce Allah’ın sınırsız af, merhamet, yardım ve bereketine vesile olan mübarek Berat Kandiline kavuşuyoruz. 02 Şubat Pazartesi akşamı Berat Kandilini idrak edeceğiz. Berat; borçtan, suç ve cezadan kurtulmak demektir. İlahi rahmetin bütün âlemi kuşattığı mübarek bir gecedir. Berat gecesi, insanın kendisiyle yüzleşmesinin, tövbe ve istiğfarla

günahlardan arınarak dua ve ibadetle Yüce Yaratıcı'ya yaklaşmasının imkânını sunmakta ve daha güzel bir geleceğin kapısını aralamaktadır. Bu duygu ve düşüncelerle tüm İslâm âleminin mübarek Berat Kandillerini tebrik ediyorum.

D U Â

Cenâb-ı Hakk bizleri yolundan ayırmasın, günahta ısrar etmeyen, tövbe ve istiğfar eden kullarından eylesin. Bizleri, ana-babamızı ve nesillerimizi razı olduğu salih kullarından eylesin. Ümmet olma şuuruyla kalplerimizi diriltsin.

